

Róma megalapozza a látomást – Tízes szám

Az utolsó küzdelem: Jóel könyve, New York bukása és Róma szimbóluma az adventtörténelemben

Jeff Pippenger

2024-08-26

Az utolsó vitakérdés, amelyet az adventtörténelemben Róma jelképére vonatkozó többi történelmi érveléssel együtt kívánok tárgyalni, Jóel könyve. Ez a vitakérdés 2001. szeptember 11-e után merült fel, és azon időszak körülményeinek figyelembevétele nélkül néhány finomabb mozzanat könnyen elsikkadhat. E körülmények összefüggésbe helyezéséhez szükséges a millerita történelem áttekintése. 1840. augusztus 11-én beteljesedett a Jelenések 9. fejezetének 15. versében található időprófécia.

És eloldoztatott a négy angyal, akik arra az órára, napra, hónapra és évre voltak elkészítve, hogy megöljék az emberek harmadrészét. Jelenések 9:15.

Az igevers az „órát, a napot, a hónapot és az esztendőt” háromszázkilencvenegy évvel és tizenöt nappal teszi egyenlővé. A négy angyal azt az időszakot jelképezte, amikor az iszlám hatalomra emelkedett, és hadviselést indított Róma ellen, 1449. július 27-én kezdődően. A kiindulópontot egy másik, százötven éves időprófécia végpontjának felhasználásával határozták meg. Az első, százötven éves időprófécia az első jaj történetében lett bemutatva, amely egyben a Jelenések kilencedik fejezetének ötödik trombitája is. Amikor a százötven éves prófécia 1449. július 27-én lezárult, kezdetét vette az az időprófécia, amelyet most vizsgálunk, és háromszázkilencvenegy évvel és tizenöt nappal később a prófécia 1840. augusztus 11-én véget ért.

William Miller a Jelenések könyve kilencedik fejezetében szereplő hatalmakat az iszlámmal azonosította, és az 1840. augusztus 11-i dátum előtt egy Josiah Litch nevű millerita a prófécia alapján olyan előrejelzést tett közzé, amely szerint 1840-ben megszűnik az oszmán fennhatóság. Tíz nappal 1840. augusztus 11. előtt Litch pontosította és frissítette előrejelzését, megjelölve nem csupán azt az évet, amikor a prófécia beteljesedik, hanem magát az évet, a napot és a hónapot is. White testvérnő megjegyzi, milyen hatást gyakorolt Litch előrejelzése a milleriták vallási világára, amikor az esemény beteljesedett.

„1840-ben a prófécia egy másik figyelemreméltó beteljesedése széles körű érdeklődést keltett. Két évvel korábban Josiah Litch, a második adventet hirdető egyik vezető lelkész, közzétette a Jelenések 9. fejezetének magyarázatát, amelyben megjövendölte az Oszmán Birodalom bukását. Számításai szerint e hatalomnak meg kell dőlnie... 1840. augusztus 11-én, amikor az oszmán hatalom Konstantinápolyban várhatóan megtöretik. És hiszem, hogy ez így is fog bizonyulni.”

„A pontosan meghatározott időben Törökország követői útján elfogadta Európa szövetséges hatalmainak védelmét, és így keresztény nemzetek ellenőrzése alá helyezte magát. Az esemény pontosan beteljesítette a jövendölést. Amikor ez ismertté vált, sokaságok győződtek meg a

Miller és társai által elfogadott prófétai magyarázati elvek helyességéről, és csodálatos lendületet kapott az adventmozgalom. Tanult és tekintélyes emberek csatlakoztak Millerhez, mind nézeteinek hirdetésében, mind közzétételében, és 1840-től 1844-ig a mű gyorsan terjedt.” The Great Controversy, 334, 335.

Ezen esemény iránti támogatását az évek során a laodiceai hetednapos adventisták ismételt, számos különböző módon támadták. Miként a hétszeri idő és „a mindennapi” esetében, ezen igazság megtámadása annyit tesz, mint elvetni az alapokat, amint azok a két szent táblán ábrázoltatnak, valamint a Prófétaság Lelkének tekintélyét is. Az ok, amiért Sátán azon munkálkodott, hogy lerombolja az e történet iránti bizalmat, sokrétű.

Litch előrejelzése „a Miller által elfogadott prófétai értelmezési elveket” alkalmazta. Miller világosságot kapott a prófétai idő eleméről, és mindazoknak, akik kételkednek abban, hogy Miller üzenete a prófétai időn alapult, csupán át kell tekinteniük az 1843-as és 1850-es úttörői táblázatokat, hogy megbizonyosodjanak arról, hogy ez így volt. 1840. augusztus 11-e előtt azok, akik szembeszálltak Miller Krisztus visszatérésére vonatkozó előrejelzésével, azt állították, hogy a prófétai idő nem alkalmazható annak megértésére, mikor tér vissza Krisztus. Gyakran a Biblia ama kijelentésére hivatkoztak, hogy sem a napot, sem az órát nem tudjuk, hogy ellenálljanak üzenetének és munkájának.

Arról a napról és óráról pedig senki sem tud, még a menny angyalai sem, hanem csak az én Atyám egyedül. De amiképpen Noé napjaiban volt, akképpen lesz az emberfiának eljövetele is. Mert amiképpen azokban a napokban, az özönvíz előtt, ettek és ittak, házasodtak és férjhez mentek mindama napig, amelyen Noé bement a bárkába, És semmit sem sejtettek, mígnem eljött az özönvíz, és mindnyájukat elsodorta; akképpen lesz az emberfiának eljövetele is. Akkor ketten lesznek a mezőn; az egyik felvételik, a másik ott hagyatik. Máté 24:36–40.

E szakasz ellenére a milleriták túl sok bibliai bizonyítékot találtak előrejelzéseik alátámasztására, és továbbra is egy olyan elv alapján jártak el, amelyet később White testvérnő azonosított.

„A „sem a napot, sem az órát senki sem tudja” érv volt az, amelyet a leggyakrabban hoztak fel az adventhit elutasítói. Az Írás így szól: „Arról a napról és óráról pedig senki sem tud, az ég angyalai sem, hanem egyedül az én Atyám.” Máté 24:36. E szöveg világos és összhangban álló magyarázatát azok adták, akik az Urat várták, és ellenfeleiknek e helytelen alkalmazását is világosan feltárták. E szavakat Krisztus azon emlékeztetésében mondta tanítványainak az Olajfák hegyén, miután utoljára eltávozott a templomból. A tanítványok ezt a kérdést tették fel: „Micsoda jele lesz a te eljövetelednek és a világ végének?” Jézus jeleket adott nekik, és ezt mondta: „Amikor pedig mindezeket látjátok, tudjátok meg, hogy közel van, az ajtó előtt.” 3., 33. versek. A Megváltó egyik kijelentését nem szabad úgy értelmezni, hogy az megsemmisítse a másikat. Bár az Ő eljövetele napját és óráját senki sem tudja, arra tanítást kapunk, sőt kötelesek is vagyunk tudni, mikor van közel. Arra is további tanítást kapunk, hogy figyelmeztetésének semmibevétele, valamint annak visszautasítása vagy elhanyagolása, hogy tudjuk, mikor van közel az Ő adventje, éppen olyan végzetes lesz számunkra, mint amilyen végzetes volt Noé napjaiban élők számára az, hogy nem tudták, mikor jön az özönvíz. És ugyanazon fejezet példázata, amely szembeállítja a hű és a hűtlen szolgát, és közli annak

ítéletét, aki ezt mondta szívében: „Késik az én Uramnak eljövetele”, megmutatja, milyen világosságban fogja Krisztus tekinteni és megjutalmazni azokat, akiket virrasztva talál, és az Ő eljövetelét tanítják, valamint azokat, akik azt tagadják. „Vigyázzatok azért” — mondja. „Boldog az a szolga, akit az ő ura, amikor megjön, ilyen munkában talál.” 42., 46. versek. „Ha tehát nem vigyázol, úgy jövök el rád, mint a tolvaj, és nem tudod meg, mely órában megyek reád.” Jelenések 3:3.” A nagy küzdelem, 370.

Amikor Litch előrejelzése beteljesedett, „tanult és tekintélyes férfiak csatlakoztak Millerhez, mind nézeteinek hirdetésében, mind azok közzétételében, és 1840-től 1844-ig a munka gyorsan terjedt.” Miller üzenete erőre kapott, amikor a prófétai értelmezésre vonatkozó szabályai érvényes szabályokként megerősítést nyertek. Az időprófécia beteljesedésére adott válaszként nemcsak Miller szabályai nyertek megerősítést, és sokan akkor csatlakoztak a millerita mozgalomhoz, hanem prófétai szempontból ugyanilyen jelentős volt az is, hogy Miller szabályai közül éppen az elsődleges szabály nyert megerősítést. Továbbá az a tény is, hogy e megerősítés a három jaj közül a másodikra vonatkozó prófécia alkalmazása által valósult meg, amelyek egyben az ötödik, hatodik és hetedik trombitászó is.

Miller üzenetének felhatalmazása a millerita reformmozgalom egyik legjelentősebb útjelzőjévé vált. Ezt Jézus keresztsége előképezte. Ez jelezte, hogy megkezdődött a korábbi szövetségi nép (a protestánsok) végső megpróbáltatásának folyamata. Ez vált Sátán támadásának középpontjává a teljes millerita mozgalom és üzenet ellen.

„Bármely kérdés, amelyet Sátán fel tud kelteni az ember elméjében, hogy kételyt támasszon Isten népének múltbeli vándorlásai nagy történetével kapcsolatban, tetszeni fog sátáni felségének, és sértés Istennel szemben. Az Úrnak a mi világunkba hatalommal és nagy dicsőséggel való közeli eljöveteléről szóló hír igazság, és 1840-ben sok hang emelkedett fel ennek hirdetésére.” Manuscript Releases, 9. kötet, 134.

2001. szeptember 11-én a harmadik jaj belépett a prófétai történelembe. Az esemény megerősítette a prófétai értelmezésnek azt az elsődleges szabályát, amelyet az 1989-ben megkezdődött harmadik angyal mozgalma elfogadott. Az első igazság, amely e reformmozgalom hírnöke előtt feltárult, 1989-ben nyílt meg, és nem Dániel tizenegyedik fejezetének utolsó hat verse volt. Az az igazság volt ez, hogy valamennyi reformmozgalom egymással párhuzamosan halad, és egymás mellé, sorról sorra kell őket helyezni annak érdekében, hogy azonosíthatók legyenek a száznegyvennégyezer mozgalmának jellemzői, amely a harmadik angyal mozgalma. Az első nyilvános előadást, amelyet valaha tartottam, egy tábori összejövetelen adtam elő 1994-ben, vagy talán 1995-ben. Az előadás nem Dániel tizenegyedik fejezetének utolsó hat verséről szólt, hanem az egymással párhuzamosan futó reformvonalakról.

Amikor 2001. szeptember 11-én beteljesedett az iszlámra vonatkozó, a harmadik jajról szóló prófécia, az párhuzamba állítható volt 1840. augusztus 11-ével. 1840-ben az első és a második jaj prófécija megerősítette a milleriták üzenetét, és 2001. szeptember 11-én a harmadik jaj prófécija megerősítette a Future for America üzenetét. E tény felismerése sokaságot vezetett be a mozgalomba, amely korábban elsősorban egyetlen személyhez kötődött. Ezt követően a mozgalom üzenete és a hírnök támadás alá került, miként 1840 története is a sátáni támadás középpontjává

vált az azt követő évtizedek során.

Akik csatlakoztak a Future for America mozgalmához, elfogadták a prófétai értelmezés azon szabályait, amelyeket e történelem hírnöke állított össze. E szabályok közül az egyik, talán a legjelentősebb, a prófécia hármas alkalmazása volt és maradt. A hírnök arra a megértésre jutott, hogy bizonyos prófétai igazságok három meghatározott beteljesedésben nyertek szemléltetést. Mivel úgy hitték, hogy a millerita történelem megismétlődött a száznegyvennégyezer történetében, nyilvánvalóvá vált, hogy 1840. augusztus 11-e 2001. szeptember 11-ét előképezte, és hogy a többi szent reformvonal is ugyanezzel az útjelzővel rendelkezett.

A Júda törzséből való Oroszlán ekkor feltárta annak bizonyítékát, hogy a harmadik angyal vonalában minden szent reformvonal megismétlődik. Nyilvánvalóvá vált, hogy miként a millerita történelem a tíz szűzről szóló példázatot a legteljesebb mértékben beteljesítette, úgy a Future for America története is.

„Gyakran utalnak nekem a tíz szűzről szóló példázatra, akik közül öt bölcs volt, öt pedig balga. Ez a példázat a legteljesebb mértékben beteljesedett és be fog teljesedni, mert különleges alkalmazása van erre az időre, és a harmadik angyal üzenetéhez hasonlóan beteljesedett, és az idők végéig jelenvaló igazság marad.” Review and Herald, 1890. augusztus 19.

A Jelenések könyve tizedik fejezetének hét mennydörgését úgy ismerték fel, hogy az a milleriták 1840. augusztus 11-től 1844. október 22-ig terjedő tapasztalatát, valamint a 2001. szeptember 11-étől a hamarosan eljövendő vasárnapi törvényig terjedő történelmet azonosítsa.

„A Jánosnak adott különleges világosság, amely a hét mennydörgésben jutott kifejezésre, olyan események felvázolása volt, amelyek az első és a második angyal üzenete alatt fognak bekövetkezni....”

„Miután ez a hét mennydörgés hallatta szavát, János ugyanazt a parancsot kapja a kis könyvre vonatkozóan, mint Dániel: »Pecsételd le azokat, amiket a hét mennydörgés mondott.« Ezek a jövő eseményeire vonatkoznak, amelyek a maguk rendjében fognak kinyilatkoztatni.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, 7. kötet, 971.

Felismerték, hogy White testvérnő nyíltan kijelentette: a harmadik angyal mozgalma párhuzamosan halad az első és a második angyal mozgalmával.

„Isten kijelölte a Jelenések 14 üzeneteinek helyét a próféciák sorában, és munkájuknak nem szabad megszűnnie e föld történelmének lezárultáig. Az első és a második angyal üzenete még mindig erre az időre szóló igazság, és párhuzamosan kell haladniuk azzal, amely ezt követi. A harmadik angyal hangos szóval hirdeti figyelmeztetését. »Ezek után – mondta János – láttam, hogy egy másik angyal szállt alá a mennyből, akinek nagy hatalma volt, és a föld megvilágosodott az ő dicsőségétől.« Ebben a megvilágosításban mindhárom üzenet világossága egyesül.” The 1888 Materials, 803, 804.

Az első és a második angyal mozgalma párhuzamosan halad a harmadik angyal mozgalmával. Az a prófécia, amely erőt adott az első és a második angyal mozgalmának, az első és a második jaj időprófeciájának beteljesedése által nyert erőt, és a harmadik angyal mozgalmának felhatalmazása

a harmadik jaj próféciajának beteljesedése által történt.

Miként 1840. augusztus 11-én is, amikor a Future for America üzenete megerősítést nyert, „sokaságok győződtek meg a prófétai értelmezés ama alapelveinek helyességéről”, amelyeket a Future for America elfogadott, és „csodálatos lendület adatott az adventmozgalomnak”. „Tanult és tekintélyes férfiak egyesültek” a Future for America-val, „mind a prédikálásban, mind a kiadásban”, hogy közvetítsék a Future for America prófétai üzenetét. A Future for America azon sajátos szabálya, amely világosan megerősítette, hogy 2001. szeptember 11. a prófécia beteljesedése volt, a prófécia „hármasszoros alkalmazása” volt.

Amikor elfogadjuk az iszlámnak az első és a második jajról szóló alapvető nézetét, amint az mindkét szent ábrán bemutatásra kerül, összhangban azok írott bizonyágtételével, akik az üzenetet tanították, felismerjük az első jajhoz és a második jajhoz kapcsolódó meghatározott prófétai jellemzőket. A Biblia ismételten, különféle módokon tanítja, hogy az igazság két tanúbizonyság alapján állapíttatik meg. Az első jaj prófétai jellemzői, a második jaj prófétai jellemzőivel együtt, meghatározzák a harmadik jaj prófétai jellemzőit. Az iszlám hármasszoros alkalmazása annyira egyértelműen azonosítja a harmadik jaj 2001. szeptember 11-i érkezését, hogy lehetetlen azt nem látni, noha a legtöbben inkább behunyják szemüket a bizonyíték előtt.

A prófécia hármasszoros alkalmazása szilárdan megalapozta, hogy a harmadik jaj 2001. szeptember 11-én érkezett el. Ekkor vált nyilvánvalóvá, hogy ez a szabály közvetlen kapcsolatban állt a második angyal üzenetével, amely a milleriták idejében, valamint a száznegyvennégyezer idejében is az az időszak, amikor a Szentlélek kitöltetik. Mindkét történet a tíz szűzről szóló példázat beteljesedése, és a példázatban az Éjféli Kiáltás üzenete az, ahol a bölcsek és a balgák közötti különbség nyilvánvalóvá lesz, és ahol a második angyal üzenete erőt nyer.

„A második angyal üzenetének végéhez közel nagy világosságot láttam a mennyből, amely Isten népére ragyogott. E világosság sugarai úgy tűntek, fényesek voltak, mint a nap. És hallottam az angyalok hangját, amint ezt kiáltották: »Ímé, jön a Völegény; menjetek ki elébe!«”

„Ez volt az éjféli kiáltás, amelynek erőt kellett adnia a második angyal üzenetének. Angyalokat küldtek a mennyből, hogy felrázzák a csüggedt szenteket, és előkészítsék őket az előttük álló nagy munkára. Nem a legtehetségesebb emberek voltak az elsők, akik ezt az üzenetet elfogadták. Angyalokat küldtek az alázatos, odaszentelt lelkekhez, és készítették őket, hogy felemeljék a kiáltást: „Ímé, jön a Völegény; menjetek ki elébe!”” Early Writings, 238.

Az első és a második angyal történetében a Szentlélek kitöltetése azáltal valósul meg, hogy az Éjféli Kiáltás egyesül a második angyal üzenetével. Ez megismétlődik a harmadik angyal történetében.

„Angyalok küldettek, hogy segítsék a mennyből alászálló hatalmas angyalt, és hangokat hallottam, amelyek úgy tűntek, mintha mindenütt zengenének: Jöjjetek ki belőle, én népem, hogy ne legyetek részesei az ő bűneinek, és hogy ne részesüljete az ő csapásaiból; mert bűnei az égig hatoltak, és Isten megemlékezett az ő hamisságairól. Ez az üzenet úgy tűnt, mintha a harmadik üzenet kiegészítése volna, és ahhoz kapcsolódott, miként az éjféli kiáltás

kapcsolódott a második angyal üzenetéhez 1844-ben. Isten dicsősége megnyugodott a türelmesen várakozó szenteken, és ők félelem nélkül hirdették az utolsó ünnepélyes figyelmeztetést, Babilon bukását hangoztatva, és Isten népét felszólítva, hogy jöjjenek ki belőle; hogy megmeneküljenek annak rettenetes végzetétől.” Spiritual Gifts, 1. kötet, 195.

A prófécia hármas alkalmazását tekintve a második angyal üzenete a prófécia hármas alkalmazását képviseli, mert az üzenet mindkét történelemben az, hogy Babilon kétszeresen elesett.

Egy másik angyal követte őt, és ezt mondta: Elesett, elesett Babilon, ama nagy város, mert paráznsága haragjának borából itatott minden népet. Jelenések 14:8.

A Jelenések könyve tizedik fejezetének hatalmas angyala az első és a második ajra vonatkozó prófécia beteljesedésével szállt alá 1840. augusztus 11-én, és ezáltal előképe lett a Jelenések könyve tizennyolcadik fejezetének hatalmas angyala alászállásának 2001. szeptember 11-én. Az az angyal, aki dicsőségével beragyogja a földet, ekkor kiáltványt tett közzé.

És hatalmas szóval erősen kiáltott, mondván: Elesett, elesett Babilon, a nagy, és lett ördögök lakóhelyévé, minden tisztátalan lélek tömlöcévé, és minden tisztátalan és gyűlöletes madárnak ketrecévé. Jelenések 18:2.

A tizennegyedik fejezet második angyalának, valamint a tizennyolcadik fejezet hatalmas angyalának üzenete azt azonosítja, hogy Babilon kétszer elesett, és ez az üzenet az utolsó napok Babilonját azonosítja. Az utolsó napok Babilonját azonosítja, mert Babilon két korábbi bukása Nimród idejében, valamint Nebukadneccar idejétől Belsazárig megalapozza a Jelenések tizenhetedik fejezetében szereplő parázna bukásának prófétai jellemzőit, akinek homlokára ez van írva: „A nagy Babilon.” Annak az utolsó napokbeli babiloni bukásnak az azonosításához szükség van Babilon két korábbi bukásának két tanújára, mert az utolsó napok üzenete ez: Elesett, elesett Babilon. Amikor a hatalmas angyal leszállt, amikor New York City nagy épületei Isten érintésére ledőltek, kijelentése által azonosítja a prófécia hármas alkalmazásának uralmát. A prófécia hármas alkalmazása, amely 2001. szeptember 11-ét Isten prófétai Igéjének beteljesedéseként állapította meg, a három jaj hármas alkalmazása volt.

Amikor ez a beteljesedés bekövetkezett, sokan csatlakoztak a Future for America mozgalmához, és meggyőződtek a prófétai értelmezés azon alapelveiről, amelyeket a Future for America alkalmazott. 1840. augusztus 11-e megismétlődött, és e megismétlődés által nem Miller elsődleges szabálya nyert megerősítést, nevezetesen az, hogy a bibliai próféciaiban egy nap egy évet jelképez, hanem a Future for America elsődleges szabálya, miszerint a millerita történelemben az első és a második angyal üzenetének története megismétlődik a harmadik angyal mozgalmának történetében.

Magától értetődőnek tűnik, hogy ha az 1840. év az ő sátáni felségének sajátos támadásává lett, amint White testvérnő azonosítja Sátánt, akkor 2001. szeptember 11-ének története is hasonló támadás tárgya lett volna. Ezért találkozunk olyan összeesküvés-elméletekkel, amelyek a globalisták, vagy a jezsuiták, vagy a CIA, vagy a Bush család, illetve e hatalmak valamely kombinációjának szerepét azonosítják. Ezek az elméletek, noha tartalmazznak bizonyos igaz elemeket, arra irányulnak, hogy megcáfolják azt a gondolatot, miszerint Isten érintése döntötte le

New York City nagy épületeit, s ezzel jelezte a harmadik jaj megérkezését a száznegyvennégyezer mozgalmának történetébe.

„Nos, honnan ered az a kijelentés, amelyet állítólag tettem, hogy New Yorkot árhullám fogja elsöpörni? Ezt én soha nem mondtam. Azt mondtam, amikor láttam, hogy ott emeletről emeletre emelkednek a hatalmas épületek: „Mily rettenetes jelenetek fognak bekövetkezni, amikor az Úr felkel, hogy rettenetesen megrázza a földet! Akkor beteljesednek a Jelenések 18:1–3 szavai.” A Jelenések könyve tizennyolcadik fejezetének egésze figyelmeztetés arra nézve, ami a földre jön. De nincs külön kijelentésem arra vonatkozóan, hogy mi fog New Yorkra jönni, csak annyit tudok, hogy egy napon az ottani nagy épületek le fognak omolni Isten hatalmának fordító és felforgató működése által. A nekem adott világosságból tudom, hogy pusztulás van a világban. Egy szó az Úrtól, hatalmas erejének egyetlen érintése, és ezek a hatalmas építmények összeomlanak. Olyan jelenetek fognak bekövetkezni, amelyek félelmetességét nem tudjuk elképzelni.” Review and Herald, 1906. július 5.

Az összeesküvés-elméletek, akár semmiféle igazságot nem tartalmaznak, akár részleges igazságokat tartalmaznak, mind aláássák azt az igazságot, hogy Isten gondviselő tevékenysége idézte elő annak a dátumnak az eseményeit. Ezek a különféle összeesküvés-elméletek Sátánnak az igazság elleni, a mozgalmon kívülről indított támadásai, de azon is munkálkodott, hogy a mozgalmon belülről ássa alá az igazságot. E belső támadások egyike azon alapul, hogy elutasítják Rómát mint Jóel könyvének tárgyát.

A következő cikkben fogjuk megvizsgálni ezt a vitát.

Az Úr igéje, amely Jóelhez, Petúél fiához lett. Halljátok meg ezt, ti vének, és figyeljete, e föld minden lakói! Történt-e ilyen a ti napjaitokban, vagy atyáitok napjaiban is? Beszéljétek el ezt gyermekeiteknek, gyermekeitek pedig az ő gyermekeiknek, azok gyermekei pedig a következő nemzedéknek. Amit a sáska meghagyott, megette a szöcske; amit a szöcske meghagyott, megette a cserebogár; és amit a cserebogár meghagyott, megette a hernyó. Ébredjete fel, ti részegek, és sírjátok; jajgassatok, mind ti borivók, az újbort miatt, mert elvételtek szátoktól. Mert nép támadt országomra, erős és megszámlálhatatlan; fogai olyanok, mint az oroszlán fogai, és zápfogai olyanok, mint a nőstényoroszláné. Jóel 1:1–6.